

Sygn. akt XXV C 404/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Tomasz Gal

Protokolant stażysta Adam Darnikowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 listopada 2023 r. w Warszawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko (...) Publicznemu Szpitalowi (...) im. (...) W. (...) w W.

o zapłatę

orzeka:

I. Zasądza od (...) Publicznego Szpitala (...) im. (...) W. (...) w W. na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 481.962,61 zł (czteryście osiemdziesiąt jeden tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt dwa złote, 61/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi:

- 1) od kwoty 189.216 zł od dnia 16 lutego 2023 r. do dnia zapłaty,
- 2) od kwoty 3.363,12 zł od dnia 21 lutego 2023 r. do dnia zapłaty,
- 3) od kwoty 21.772,80 zł od dnia 23 lutego 2023 r. do dnia zapłaty,
- 4) od kwoty 3.766,69 zł od dnia 28 lutego 2023 r. do dnia zapłaty,
- 5) od kwoty 263.844 zł od dnia 2 marca 2023 r. do dnia zapłaty;

II. Zasądzoną w punkcie I niniejszego wyroku kwotę 531.801,40 zł (pięćset trzydzieści jeden tysięcy osiemset jeden złotych, 40/100), stanowiącą sumę należności głównych i odsetek obliczonych do dnia 6 listopada 2023 r. rozkłada na dziesięć równych miesięcznych rat w wysokości po 53.180,14 zł (pięćdziesiąt trzy tysiące sto osiemdziesiąt złotych, 14/100), płatnych do ostatniego dnia każdego miesiąca począwszy od miesiąca listopada 2023 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wymagalności poszczególnych raty do dnia jej zapłaty w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

III. ustala, że powód wygrał niniejszy spór w całości, pozostawiając wyliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt XXV C 404/23

UZASADNIENIE

Powód (...) **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.** w pozwie wniesionym w dniu 12 czerwca 2023 r. (data prezentaty Sądu Okręgowego w Warszawie – k. 3), skierowanym przeciwko (...) **Publicznemu Szpitalowi (...) im. (...) W. O. Centrum Medycznego (...) z siedzibą w W.**, wniósł o rozpoznanie sprawy w postępowaniu upominawczym oraz o orzeczenie nakazem zapłaty, aby pozwany zapłacił powodowi kwotę 481.962,61

zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym, o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. a ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, liczonymi od następujących kwot i terminów wymagalności:

- 1) od kwoty 189.216,00 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) od dnia 16 lutego 2023 r. do dnia zapłaty;
- 2) od kwoty 3.363,12 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) od dnia 21 lutego 2023 r. do dnia zapłaty;
- 3) od kwoty 21.772,80 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) od dnia 23 lutego 2023 r. do dnia zapłaty;
- 4) od kwoty 3.766,69 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) od dnia 28 lutego 2023 r. do dnia zapłaty;
- 5) od kwoty 263.844,00 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) od dnia 2 marca 2023 r. do dnia zapłaty.

W przypadku zaś wniesienia przez pozwanego sprzeciwu, powód wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego ww. kwoty 481.962,61 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym, o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. a ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, liczonymi od następujących kwot i terminów wymagalności:

- 1) od kwoty 189.216,00 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) od dnia 16 lutego 2023 r. do dnia zapłaty;
- 2) od kwoty 3.363,12 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) od dnia 21 lutego 2023 r. do dnia zapłaty;
- 3) od kwoty 21.772,80 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) od dnia 23 lutego 2023 r. do dnia zapłaty;
- 4) od kwoty 3.766,69 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) od dnia 28 lutego 2023 r. do dnia zapłaty;
- 5) od kwoty 263.844,00 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) od dnia 2 marca 2023 r. do dnia zapłaty.

W każdym przypadku powód wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż pozwany w oparciu o umowy nr (...) z dnia 1 grudnia 2022 r., nr (...) z dnia 1 grudnia 2022 r. oraz nr (...) z dnia 23 maja 2022 r., których przedmiotem była dostawa produktów leczniczych, zamawiał u powoda produkty lecznicze określone w załącznikach do tychże umów, a zamówione produkty na podstawie ww. umów były dostarczane pozwanemu w ustalonych terminach, zaś zapłata za nie miała następować przelewem na rachunek bankowy powoda. Pozwany nie uregulował jednak należności wynikających z wystawionych przez powoda faktur VAT w terminie. Wskazano, iż powód wezwał pozwanego do zapłaty pismem z dnia 6 kwietnia 2023 r. wskazując jednocześnie, że istnieje możliwość zmiany terminów wymagalności należności objętych wezwaniem na podstawie sporządzonego na piśmie pod rygorem nieważności porozumienia o zasadach spłaty zadłużenia, jednak pozwany nie odpowiedział na ww. propozycję zawarcia ugody i nie dokonał spłaty należności (pozew – k. 3-6).

W dniu 19 czerwca 2023 r. został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. akt II Nc 137/23, rozstrzygający zgodnie z żądaniami pozwu (nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym – k. 74)

Pozwany (...) **Publiczny Szpital (...) im. (...) W. (...) z siedzibą w W.** w ustawowym terminie zaskarżył powyższe rozstrzygnięcie w całości, wnosząc o skierowanie sprawy na rozprawę i oznaczenie sposobu wykonania zobowiązania poprzez zapłatę pozostałej żądanej kwoty wraz z odsetkami w 15 ratach, płatnych miesięcznie, począwszy od końca miesiąca następującego po miesiącu, w którym zostanie wydany wyrok w niniejszej sprawie. Ponadto pozwany wniósł o zwolnienie go w całości od obowiązku ponoszenia jakichkolwiek kosztów i opłat sądowych w

niniejszym postępowaniu oraz odstąpienie od obciążania go jakimikolwiek kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego, na zasadzie art. 102 k.p.c.

W uzasadnieniu wskazano, iż pozwany w związku z obecną bardzo trudną sytuacją finansową wnosi o oznaczenie sposobu wykonania zobowiązania zgodnie z wnioskiem zawartym w petitum oraz o odstąpienie od obciążania go kosztami procesu. Wyjaśniono, że aktualna kondycja finansowa pozwanego szpitala wynika z wielu czynników – przede wszystkim działalność pozwanego jest finansowana dzięki środkom przekazywanym przez Narodowy Fundusz Zdrowia, przy czym refundacja poszczególnych procedur medycznych często nie uwzględnia rzeczywistych kosztów udzielania świadczeń zdrowotnych, zaś szpital doznaje wielu ograniczeń w pozyskiwaniu środków pieniężnych z innych źródeł, np. z uwagi na posiadany status placówki publicznej służby zdrowia nie ma możliwości prowadzenia działalności komercyjnej poprzez świadczenie usług medycznych odpłatnie na zasadach rynkowych. Powyższe zjawisko powoduje, że pozwany nie posiada funduszy na podjęcie inwestycji czy przeprowadzenie remontów, a z bieżących wpływów musi pokrywać koszty wynagrodzeń personelu, wyżywienia pacjentów, korzystania z mediów, zakupu środków czystości oraz materiałów medycznych, ponadto problemy finansowe szpitala zintensyfikowała również pandemia SARS-COV-2, ponieważ placówka musiała ponieść dodatkowe koszty związane m. in. z modyfikacjami infrastrukturalnymi, zakupem specjalistycznego sprzętu, kosztami zużywanych w dużej ilości środków indywidualnej ochrony osobistej oraz ryzykiem niewykonania umów zawartych z płatnikiem. Powyższe okoliczności powodują, że pozwany nie posiada wolnych środków finansowych na bieżące regulowanie zobowiązań wobec swoich kontrahentów, co prowadzi do opóźnienia w płatnościach, jednak nie wynika to ze złej woli pozwanego szpitala. Wskazano, że wszczęcie przez kontrahenta postępowania sądowego nie przyspiesza spłaty wierzytelności, natomiast wiąże się z dodatkowymi kosztami dla placówki, co w praktyce odbywa się kosztem pacjentów. W związku z powyższym pozwany wnosił o oznaczenie sposobu wykonywania zobowiązania poprzez rozłożenie wyroku na raty, gdyż w jego ocenie obecna sytuacja placówki w zupełności uzasadnia zastosowanie art. 320 k.p.c., argumentując powyższe szczególnym statusem pozwanego i charakterem prowadzonej przez niego działalności, która nie jest ukierunkowana na chęć osiągnięcia zysku, a chęć udzielenia pomocy medycznej potrzebującym, dodatkowo ewentualne obciążenie pozwanego obowiązkiem poniesienia kosztów sądowych nie jest zasadne z punktu społecznego poczucia sprawiedliwości (sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 85-86).

Postanowieniem z dnia 1 sierpnia 2023 r., sygn. akt XXV C 404/23, Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie go od kosztów sądowych w całości (postanowienie z dnia 01.08.2023 r. wraz z uzasadnieniem – k. 107-107v).

W piśmie procesowym datowanym na dzień 16 sierpnia 2023 r., wniesionym w dniu 17 sierpnia 2021 r. (data nadania – k. 142), powód (...) **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.** wskazał, iż podtrzymuje swe stanowisko wyrażone w pozwie. Odnosząc się do wniosku pozwanego o rozłożenie zobowiązania na raty i odstąpienie od obciążania pozwanego kosztami procesu, powód wskazał, iż wykonywał on umowę w okresie listopad – grudzień 2022 r. i z uwagi na tak długi upływ czasu i całkowitą bierność pozwanego względem powoda na etapie przedsądowym powód nie wyraża zgody na rozłożenie spłaty należności na 15 rat, co znów skutkowałoby oddaloną w czasie spłatą zobowiązania. Ponadto w ocenie powoda pozwany nie wykazał, aby doszło do zaistnienia wobec niego szczególnie uzasadnionego wypadku z art. 320 k.p.c. czy też art. 102 k.p.c., bowiem pozwany powołał się jedynie na kwestię finansowania swojej działalności powołując się w tym aspekcie, że pochodzi ono z NFZ, podnosząc, że w przedmiotowej sprawie nie ma podstaw do zastosowania art. 320 k.p.c. i art. 102 k.p.c., bowiem ustawodawca miał w założeniu stosowanie tych przepisów w sytuacjach występujących wyjątkowo, nagle, podczas gdy sytuacja finansowa służby zdrowia taką sytuacją występującą wyjątkowo czy też nagle z całą pewnością nie jest. Ponadto powód zaznaczył, że pozwany zgodnie z ustawą o działalności leczniczej posiada możliwość dodatkowego pozyskania środków, lecz nawet nie przedstawił w procesie, czy podejmował jakiegokolwiek działania, by zmienić swoją sytuację finansową. Powód wyjaśnił, że pozwany nawet nie informował go o swej trudnej sytuacji finansowej, ponadto pozwany podpisując umowy na dostawy produktów medycznych doskonale znał swoją sytuację finansową i doskonale wiedział, jakie są jego możliwości płatnicze. Powód wskazał również, że łączące strony stosunki obligacyjne (umowy) są powiązane z zamówieniami publicznymi, tym samym strona powodowa jest zobligowana dostarczać regularnie

towary (leki ratujące życie) pod sankcją wysokich kar umownych za wstrzymanie dostaw. Skoro przedmiotowy proces został wywołany przez stronę pozwaną, zatem nie ma uzasadnienia prawnego dla obciążania strony powodowej kosztami z tym związanymi. W ocenie powoda strona pozwana nie wykazała w żaden sposób, że – nawet przyjmując, iż jej finansowanie pochodzi ze środków publicznych – nie mogła zaspokoić należności przysługujących powodowi w ramach swych środków finansowych, zaś szczególne wypadki umożliwiające zastosowanie przepisu art. 102 k.p.c. objęte są zarówno regulacją art. 6 k.c., jak i art. 232 k.p.c. i winny zostać wykazane przez daną stronę procesową, co też nie zostało dokonane na kanwie niniejszej sprawy (pismo procesowe z dnia 16.08.2023 r. – k. 109-114).

Na rozprawie w dniu 6 listopada 2023 r. **strony** podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Na podstawie przedstawionego materiału dowodowego, a w szczególności na podstawie: wydruku z KRS pozwanego (k. 10-13v, 88-91v), wydruku z KRS powoda (k. 14-25v), umów wraz z załącznikami (k. 26-37, 38-50, 51-62), faktur VAT (k. 63-69), wezwania do zapłaty (k. 70), bilansu szpitala (k. 92-93), rachunku zysków i strat (k. 93v) **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wykonuje działalność gospodarczą w zakresie m. in. sprzedaży hurtowej wyrobów farmaceutycznych i medycznych (okoliczność bezsporna, wydruk z KRS – k. 14-25v).

(...) Publiczny Szpital (...). W. (...) z siedzibą w W. jest podmiotem leczniczym w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (okoliczność bezsporna, wydruk z KRS – k. 10-13v, 88-91v).

(...) Publiczny Szpital (...). W. (...) z siedzibą w W. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarły umowy, których przedmiotem była dostawa produktów leczniczych, tj. umowę nr (...) z dnia 23 maja 2022 r., umowę nr (...) z dnia 1 grudnia 2022 r. oraz umowę nr (...) z dnia 1 grudnia 2022 r. (umowa nr (...) z dnia 23.05.2022 r. wraz z załącznikami – k. 26-37, umowa nr (...) z dnia 01.12.2022 r. wraz z załącznikami – 38-50, umowa nr (...) z dnia 01.12.2022 r. wraz z załącznikami – k. 51-62).

Na podstawie zawartych umów pozwany zamawiał u powoda produkty lecznicze określone w załącznikach do ww. umów, następnie odebrał dostarczone przez powoda produkty lecznicze wraz z wystawionymi przez powoda fakturami, będącymi jednocześnie dowodem ich wydania; faktury te zostały podpisane bezpośrednio przy odbiorze towaru przez przedstawiciela pozwanego, który tym samym potwierdził dostawę produktów jako zgodną z ilością i rodzajem produktów leczniczych wskazanych na fakturach, oraz to, że są one w nienaruszonym, opieczętowanym opakowaniu (okoliczność bezsporna, faktury VAT – k. 63-69).

Wystawione przez powoda ww. faktury opiewały na łączną kwotę 481.962,61 zł (faktury VAT – k. 63-69).

L.p.	Numer dokumentu	Data wystawienia	Termin płatności	Wartość do zapłaty
1	(...)	17.11.2022 r.	15.02.2023 r.	189.216,00 zł
2	(...)	22.11.2022 r.	20.02.2023 r.	3.363,12 zł
3	(...)	24.11.2022 r.	22.02.2023 r.	21.772,80 zł
4	(...)	28.11.2022 r.	27.02.2023 r.	3.766,69 zł

5	(...)	01.12.2022 r.	01.03.2023 r.	263.844,00 zł
6	Suma	481.962,61 zł		

Pomimo upływu terminów płatności wskazanych w poszczególnych fakturach VAT pozwany nie dokonał zapłaty za dostarczone mu produkty lecznicze (okoliczność bezsporna).

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. pozwany szpital osiągnął stratę netto w kwocie 4.443.003,04 zł (bilans z dnia 31.12.2022 r. – k. 92-93, rachunek zysków i strat za okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. – k. 93v).

Pismem z dnia 6 kwietnia 2023 r. powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. w związku z niedotrzymaniem terminu zapłaty należności wynikających ze sprzedaży towarów (zgodnie z przedstawionymi fakturami) wezwał pozwanego szpitala do zapłaty kwoty 901.832,09 zł wraz z należnymi odsetkami, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 20 kwietnia 2023 r., wskazując, iż brak zapłaty w wyznaczonym terminie będzie skutkować wniesieniem sprawy do sądu (wezwanie do zapłaty z dnia 06.04.2023 r. – k. 70).

Pomimo wezwania pozwany nie uregulował przedmiotowych należności (okoliczność bezsporna).

Sąd dokonał następującej oceny dowodów:

Podstawę ustaleń faktycznych w rozpoznawanej sprawie stanowiły wskazane powyżej dokumenty zgromadzone w aktach sprawy. Dokumentacja nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sąd również nie znalazł podstaw do kwestionowania jej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, dlatego uznał ją za wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo w niniejszej sprawie zasługuje na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Zważyć należy na to, że powód (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wnosił o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 481.962,61 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym, o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. a ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, liczonymi od poszczególnych kwot i dni.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie co do istnienia, wymagalności, wysokości zadłużenia i konieczności jego spłaty przez pozwanego szpitala ostatecznie okazał się niesporny. Bezspornym w niniejszej sprawie było, że w związku ze złożonymi zamówieniami publicznymi pozwany zakupił od powoda produkty lecznicze wskazane w fakturach nr (...). Bezsporna była również okoliczność, że na podstawie wiążących strony zamówień pozwany odebrał zamówione i dostarczone przez powoda produkty lecznicze wraz z wystawionymi przez powoda z tego tytułu fakturami, będącymi jednocześnie dowodem ich wydania. Pozwany nie kwestionował także faktu, że dostarczone mu produkty lecznicze były zgodne z ilością i rodzajem produktów leczniczych wskazanych na fakturach, oraz tego, że były one w nienaruszonym, opieczętowanym opakowaniu. Strony nie negocjowały również dochodzonej przez powoda łącznej kwoty w wysokości 481.962,61 zł z tytułu nieopłaconych faktur. Wreszcie, bezsporna była również okoliczność, że pomimo upływu terminów płatności wskazanych w poszczególnych wystawionych przez powoda fakturach VAT pozwany nie dokonał zapłaty za dostarczone mu produkty.

Pozwany wniósł o rozłożenie swego zadłużenia względem powoda na piętnaście rat, płatnych miesięcznie, począwszy od końca miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpi wydanie wyroku. Pozwany przyznał, że nie wywiązał

się z zaciągniętego zobowiązania, wskazując jako przyczynę dramatyczną sytuację pozwanego szpitala (szczególnie trudną sytuację finansową pozwanego szpitala), i uzasadniając przy tym roszczenie o rozłożenie zadłużenia na raty szczególnym statusem pozwanego jako szpitala i charakterem prowadzonej działalności.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o dowody przedstawione przez powoda oraz oświadczenie pozwanego, Sąd uwzględnił powództwo w całości na mocy art. 535 k.c. i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 481.962,61 zł tytułem należności głównej (niezapłacone faktury VAT).

O odsetkach ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych orzeczono na podstawie art. 8 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, zgodnie z którym w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli wierzyciel spełnił swoje świadczenie oraz nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie.

L.p.	Numer dokumentu	Data wystawienia	Termin płatności	Wartość do zapłaty
1	(...)	17.11.2022 r.	15.02.2023 r.	189.216,00 zł
2	(...)	22.11.2022 r.	20.02.2023 r.	3.363,12 zł
3	(...)	24.11.2022 r.	22.02.2023 r.	21.772,80 zł
4	(...)	28.11.2022 r.	27.02.2023 r.	3.766,69 zł
5	(...)	01.12.2022 r.	01.03.2023 r.	263.844,00 zł
6	Suma	481.962,61 zł		

Sąd rozłożył dochodzoną przez powoda kwotę na dziesięć rat uznając, że w sprawie zachodzą przesłanki uwzględnienia wniosku pozwanego w tym przedmiocie.

Zgodnie z art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przepis tego artykułu, obok charakteru proceduralnego, ma także – mimo zamieszczenia go w Kodeksie postępowania cywilnego – cechy normy materialno-prawnej. Uprawnia bowiem sąd do modyfikacji treści łączącego strony stosunku zobowiązaniowego, dając sądowi możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z regulacji prawno-materialnej. Sąd, rozkładając na raty należne wierzycielowi świadczenie, dokonuje modyfikacji dotychczasowego stosunku cywilno-prawnego łączącego strony. Uprawnienie do rozłożenia zasądzzonego świadczenia na raty przysługuje sądowi w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narządzałoby go na niepowetowane szkody. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być obiektywne bądź subiektywne, w tym spowodowane działaniem samego dłużnika (v. wyrok SN z 9 kwietnia 2015 r. II CSK 409/14, wyrok SN z 3 kwietnia 2014 r. V CSK 302/13, wyrok SN z 30 kwietnia 2015 r. II CSK 383/14).

Przepis art. 320 k.p.c. określa zatem szczególną regułę wyrokowania, dotyczącą przedmiotu orzekania, dającą sądowi możliwość uwzględnienia także interesu pozwanego w zakresie czasu wykonania wyroku, a interesu powoda, przez uniknięcie bezskutecznej egzekucji. Ze swej istoty norma ta ingeruje w słuszne prawa wierzyciela odsuwając termin, od którego uprawniony może egzekwować swoje prawo w drodze przymusu (v. wyrok SN z 3 kwietnia 2014 r. V CSK 302/13).

Ochrona, jaką zapewnia dłużnikowi art. 320 k.p.c., wymaga jednak uwzględnienia wszystkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces. Decydując o rozłożeniu zasądzonego w wyroku świadczenia na raty należy odpowiednio wyważyć interesy obu stron. Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty jest racjonalne, gdy dłużnik wykaże, że dysponować będzie środkami umożliwiającymi tak zmodyfikowanego obowiązku w sposób odczuwalny ekonomicznie przez wierzyciela (v. wyrok SA w Gdańsku z 31 maja 2012 r. I ACa 242/12 i wyrok SA w Warszawie z 14 maja 2014 r. I ACa 1681/13). Rozłożenie na raty może więc mieć miejsce wtedy, gdy w sprawie ustalone zostało, że pozwany będzie w stanie realizować spłatę w ratach, że będzie dysponował środkami dla wykonania zmodyfikowanego obowiązku. Tylko to bowiem gwarantuje wykonanie wyroku bez wszczęcia i prowadzenia postępowania egzekucyjnego, a więc cel, któremu przyświeca regulacja wynikająca z art. 320 k.p.c.

Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (zob. uchwała składu siedmiu sędziów SN - zasada prawna z 22 września 1970 r., III PZP 11/70).

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, zasądzone roszczenie na mocy art. 320 k.p.c. należało rozłożyć na dziesięć rat, co znalazło odzwierciedlenie w pkt II sentencji wyroku. W taki sposób zaspokojony zostanie również interes powoda, który dzięki temu będzie miał realną możliwość uzyskania zaspokojenie swojego roszczenia w ratach. Podkreślić przy tym trzeba, że powód jest przedsiębiorcą, którego działalność – ze swojej natury – w znacznej części opiera się na ratalnym zaspokajaniu jego wierzytelności.

Zasądzona należność rozłożona została zatem przez Sąd na dziesięć równych miesięcznych rat, w wysokości po 53.180,14 zł, płatnych do ostatniego dnia każdego miesiąca począwszy od miesiąca listopada 2023 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wymagalności poszczególnych raty do dnia jej zapłaty w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

Orzekając o kosztach postępowania w punkcie trzecim sentencji wyroku Sąd na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. włożył na pozwanego obowiązek zwrotu powodowi pełnych kosztów procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Jednocześnie Sąd stwierdził, że nie zaistniały okoliczności szczególnie uzasadniające brak obciążenia pozwanego kosztami postępowania. Trudna sytuacja finansowa pozwanego sama w sobie nie może stanowić podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c. Wyliczenie kosztów procesu Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu na podstawie art. 108 k.p.c.

Z powołanych względów rozstrzygnięto jak w sentencji wyroku.